

Địa lý 12 Địa lí các ngành kinh tế**Một số vấn đề phát triển và phân bố nông nghiệp****Bài 28: Vấn đề tổ chức lãnh thổ công nghiệp**

Trang 125 sgk Địa Lí 12: Dựa vào sơ đồ hình 28.1 (SGK), hãy phân tích các nhân tố chủ yếu ảnh hưởng đến việc tổ chức lãnh thổ công nghiệp.

Trả lời:

- Nhóm nhân tố bên trong: có ảnh hưởng rất quan trọng đến TCLTCN.

+ Vị trí địa lí tạo điều kiện cho việc giao lưu về sản xuất công nghiệp (nguyên, nhiên liệu, thị trường...), từ đó ảnh hưởng đến tổ chức lãnh thổ công nghiệp (TCLTCN).

+ Tài nguyên thiên nhiên là cơ sở nguyên, nhiên liệu quan trọng và cần thiết cho sự phát triển công nghiệp, tạo ra sự phân hoá ban đầu của lãnh thổ công nghiệp.

+ Điều kiện kinh tế - xã hội có tính quyết định đến TCLTCN.

- Nhóm nhân tố bên ngoài: Trong một chừng mực nhất định, nhóm này có ý nghĩa đặc biệt quan trọng. Trong một số trường hợp cụ thể, nguồn lực bên ngoài chi phối mạnh mẽ, thậm chí có thể mang tính quyết định đối với TCLTCN của một lãnh thổ nào đó.

+ Sự hợp tác quốc tế được thể hiện qua một số lĩnh vực như:

+ Hỗ trợ vốn đầu tư từ các nước kinh tế phát triển: Quá trình đầu tư này làm xuất hiện một số ngành công nghiệp mới, các khu công nghiệp tập trung, khu chế xuất và mở mang ngành nghề truyền thống, dẫn tới sự thay đổi TCLTCN theo cả hai chiều hướng tích cực và tiêu cực.

+ Chuyển giao kĩ thuật và công nghệ: Kĩ thuật và công nghệ hiện đại có ý nghĩa quyết định đến tốc độ tăng trưởng kinh tế. Nó ảnh hưởng trực tiếp đến quy mô, phương hướng, phân bố sản xuất cũng như các hình thức tổ chức lãnh thổ và bộ mặt kinh tế của đất nước nói chung và các vùng nói riêng.

+ Chuyển giao kinh nghiệm quản lí đến các nước đang phát triển đã và đang trở thành yêu cầu cấp thiết. Kinh nghiệm quản trị giỏi không chỉ giúp cho từng doanh nghiệp làm ăn phát đạt, mà còn mở ra cho họ cơ hội hợp tác chặt chẽ với nhau, tạo ra sự liên kết bền vững trong một hệ thống sản xuất kinh doanh thống nhất. Chính sự liên kết đó là tiền đề để hình thành các không gian công nghiệp cũng như hình thức TCLTCN.

Trang 126 sgk Địa Lí 12: Dựa vào kiến thức đã học ở lớp 10, hãy nêu những đặc điểm chính của điểm công nghiệp.

Trả lời:

- Chỉ bao gồm 1 - 2 xí nghiệp đơn lẻ.
- Các xí nghiệp này thường được phân bố gần nguồn nguyên, nhiên liệu hoặc trung tâm tiêu thụ.
- Giữa chúng không có mối liên hệ về sản xuất.

Trang 126 sgk Địa Lí 12: Tại sao các khu công nghiệp tập trung lại phân bố chủ yếu ở Đông Nam Bộ, Đồng bằng sông Hồng và Duyên hải miền Trung.

Trả lời:

Tại vì đây là những khu vực có vị trí địa lí thuận lợi cho phát triển sản xuất, cho việc xuất và nhập hàng hóa, máy móc thiết bị.

- Có kết cấu hạ tầng tốt, đặc biệt là giao thông vận tải, thông tin liên lạc, khả năng cung cấp điện, nước.
- Có nguồn lao động đông đảo với chất lượng cao.
- Có thị trường tiêu thụ rộng lớn cả trong và ngoài nước.
- Các ngành kinh tế phát triển ở trình độ cao hơn so với các vùng khác.
- Có các vùng kinh tế trọng điểm.
- Các nguyên nhân khác: cơ chế quản lí có nhiều đổi mới, năng động, sự có mặt của một số loại tài nguyên...

Trang 127 sgk Địa Lí 12: Hãy trình bày những đặc điểm chính của trung tâm công nghiệp.

Trả lời:

- Trung tâm công nghiệp là hình thức tổ chức lãnh thổ công nghiệp ở trình độ cao. Đó là khu vực rất tập trung công nghiệp gắn liền với các đô thị vừa và lớn.
- Mỗi trung tâm công nghiệp thường có ngành chuyên môn hoá với vai trò hạt nhân để tạo nên trung tâm. Xoay quanh ngành này là các ngành bổ trợ và phục vụ.

Trang 127 sgk Địa Lí 12: Quan sát bản đồ công nghiệp chung (hoặc Atlas Địa lí Việt Nam), hãy xác định các trung tâm công nghiệp chính và cơ cấu của mỗi trung tâm.

Trả lời:

Hai trung tâm chính có quy mô rất lớn và lớn:

- TP Hồ Chí Minh: Luyện kim đen, luyện kim màu, cơ khí, sản xuất ô tô, điện tử; hoá chất, phân bón; sản xuất vật liệu xây dựng; dệt, may; chế biến nông sản; sản xuất giấy, xenlulô; đóng tàu, nhiệt điện.

- Hà Nội: Luyện kim đen, cơ khí, sản xuất ô tô, điện tử; hoá chất, phân bón; sản xuất vật liệu xây dựng; dệt, may; chế biến nông sản; sản xuất giấy, xenlulô.

Trang 127 sgk Địa Lí 12: Trình bày những đặc điểm chính của vùng công nghiệp.

Trả lời:

Đặc điểm chính của vùng công nghiệp là có:

- Diện tích rộng bao gồm nhiều tỉnh và thành phố (tương đương cấp tỉnh), nhưng ranh giới chỉ mang tính quy ước.

- Một số ngành chuyên môn hoá thể hiện bộ mặt công nghiệp của vùng.

Bài 1 (trang 127 sgk Địa Lí 12): Thế nào là tổ chức lãnh thổ công nghiệp?

Lời giải:

Tổ chức lãnh thổ công nghiệp là sự sắp xếp, phối hợp giữa các quá trình và cơ sở sản xuất công nghiệp trên một lãnh thổ nhất định nhằm đạt được mục tiêu đã định trước.

Bài 2 (trang 127 sgk Địa Lí 12): So sánh các hình thức tổ chức lãnh thổ công nghiệp ở nước ta.

Lời giải:

- Điểm công nghiệp

+ Chỉ bao gồm 1-2 xí nghiệp đơn lẻ.

+ Các xí nghiệp này thường được phân bố gần nguồn nguyên, nhiên liệu hoặc trung tâm tiêu thụ.

+ Giữa chúng không có mối liên hệ về sản xuất.

+ Ở nước ta có nhiều điểm công nghiệp. Các điểm công nghiệp đơn lẻ thường hình thành ở các tỉnh miền núi như Tây Bắc, Tây Nguyên.

- Khu công nghiệp

+ Là hình thức tổ chức lãnh thổ công nghiệp mới được hình thành ở nước ta từ thập niên 90 của thế kỉ XX cho đến nay.

+ Do Chính phủ (hoặc cơ quan, chức năng được Chính phủ uỷ nhiệm) quyết định thành lập, có ranh giới địa lí xác định, chuyên sản xuất công nghiệp và thực hiện các dịch vụ hỗ trợ sản xuất công nghiệp, không có dân cư sinh sống.

+ Ở nước ta, ngoài khu công nghiệp tập trung còn có khu chế xuất (chế biến để xuất khẩu) và khu công nghệ cao.

+ Tính đến tháng 8/2007, cả nước đã hình thành 150 khu công nghiệp tập trung, khu chế xuất, khu công nghệ cao, trong đó đã có 90 khu đang đi vào hoạt động.

+ Các khu công nghiệp tập trung phân bố không đều theo lãnh thổ: tập trung nhất là ở Đông Nam Bộ (chủ yếu là TP Hồ Chí Minh, Đồng Nai, Bình Dương, Bà Rịa - Vũng Tàu), sau đó đến Đồng bằng sông Hồng (phần lớn ở Hà Nội, Hải Phòng) và Duyên hải miền Trung. Ở các vùng khác, việc hình thành các khu công nghiệp tập trung còn bị hạn chế.

- Trung tâm công nghiệp

+ Là hình thức tổ chức lãnh thổ công nghiệp ở trình độ cao. Đó là khu vực rất tập trung công nghiệp gắn liền với các đô thị vừa và lớn.

+ Mỗi trung tâm công nghiệp thường có ngành chuyên môn hoá với vai trò hạt nhân để tạo nên trung tâm. Xoay quanh ngành này là các ngành bổ trợ và phục vụ.

+ Trong quá trình công nghiệp hóa ở nước ta, nhiều trung tâm công nghiệp đã được hình thành. Dựa vào vai trò của trung tâm công nghiệp (hoặc vào giá trị sản xuất công nghiệp), có thể chia thành các nhóm: quy mô rất lớn và lớn (TP Hồ Chí Minh, Hà Nội), quy mô trung bình (Hải Phòng, Đà Nẵng, Cần Thơ...), quy mô nhỏ (Việt Trì, Thái Nguyên, Vinh, Nha Trang...)

- Vùng công nghiệp

+ Có diện tích rộng bao gồm nhiều tỉnh và thành phố (tương đương cấp tỉnh), nhưng ranh giới chỉ mang tính quy ước.

+ Có một số ngành chuyên môn hoá thể hiện bộ mặt công nghiệp của vùng.

+ Theo quy hoạch của Bộ Công nghiệp (năm 2001), cả nước được phân thành sáu vùng công nghiệp.

Bài 3 (trang 127 sgk Địa Lí 12): Căn cứ vào kiến thức đã có, vào bản đồ Công nghiệp chung (hay Atlas Địa lí Việt Nam), hãy giải thích tại sao TP Hồ Chí Minh và Hà Nội là 2 trung tâm công nghiệp lớn nhất nước ta.

Hướng dẫn giải:

Nêu những thuận lợi chủ yếu của hai trung tâm công nghiệp về:

- Vị trí địa lí.

- Tài nguyên thiên nhiên.

Thư viện Đề thi - Trắc nghiệm - Tài liệu học tập miễn phí

- Nguồn lao động có tay nghề.
- Thị trường.
- Kết cấu hạ tầng.

Mời bạn đọc cùng tham khảo <https://vndoc.com/tai-lieu-hoc-tap-lop-12>

